

Frenssen teekent in Baas de wording van een mensch. Daar ligt, zooals Westerdijk opmerkt, zijne kracht en beteekenis. Hij brengt ons steeds, en ook hier, in aanraking met wezens van vleesch en bloed. Ook het zinnelijke element is een deel van den mensch, al blijve het steeds ondergeschikt. Frenssen verwaarloost het deswege niet; hier minder grof dan in Hilligenlei. Op zijwegen dwaalt hij soms af, weer echt menschelijk en natuurlijk; maar ik kan verklaren, dat geen oogenblik de weg aan de hand van dezen gids mij te lang is geweest. Aan het einde van het boek gekomen zouden wij gaarne onzen Klaus (waarom is zijn eerste naam verhollandscht, de tweede niet?) verder zijn gevolgd.

Jammer alleen, dat de geest van bovengenoemde bundels niet meer waait door de bladzijden van dit boek; ook deze toch is een integreerend deel van den gezonden mensch. J. H.

'n Badreisje in de Tropen, door Carry van Bruggen. — Amsterdam, H. J. W. Becht.

Deze bundel van zeven verhalen en schetsen behoort ongetwijfeld tot 't beste wat tot heden over land en volk en 't huiselijk leven in de Tropen is geschreven. Carry van Bruggen heeft niet alleen een scherp, reëlen kijk op menschen en karakters, maar zij weet op onderhoudende en luchtige — toch in 't minst niet oppervlakkige — wijze daarvan te vertellen. De machtige en eigenaardige indrukken, die de tropische natuur den mensch geeft, weet zij met forsche trekken plastisch weer te geven, zonder dat zij den lezer door al te veel détails een oogenblik verveelt. Ook de humoristische ader ontbreekt haar niet. Hoe aardig is bijv. in »'n Badreisje" dat nerveuse vrouwtje geteekend, dat op aanraden van hare vriendinnen voor herstel harer zenuwen een maand alleen naar boven, naar Poeloe-Sirih, zal gaan en dat reeds na 'n verblijf van twee dagen haar man telegrafeert of hij haar asjeblijft terstond wil komen terughalen; hoe geestig die beschrijving van dat avondje bij den controleur in het tweede verhaal »Uit 't gevaar", terwijl toch over 't geheel die zoo natuurlijk zware en gedrukte stemming ligt, waaronder de menschen gebukt gaan tijdens een cholera-epidemie.

En leeren wij uit 't beknopte en gevoelige schetsje »Bij 't heengaan", uit de voortreffelijke schildering van Abang en Oeri, het wezen en karakter van den inlander niet beter begrijpen dan uit ellenlange betoogen en gedetailleerde beschrijvingen? Door dit boek, waardoor onze kennis van land en volk in de tropen bijzonder verrijkt wordt, komt Carry van Bruggen te staan in de rij onzer beste auteurs van Indische romans en novellen.

M. S.

Het Pleegkind, door Elize Knuttel—Fabius. — Gouda. C. B. van Goor en Zonen.

Als ik gelooven kon, dat mevrouw Knuttels oogen en rechterhand zóóveel arbeid achter elkaar konden verrichten, dan zou ik denken, dat mevrouw Knuttel dit »Pleegkind" aan een stuk heeft geschreven.

Daar gaat het — roef! roef! haast je, rep je!

Snel als de treinen, die langs het baanwachtershuisje van Mia snorren, almaar harder, weer harder, wanneer het paard den stal gaat ruiken! Foei! foei, hoe jammer van de kostelijke stof! Wat was er niet te maken geweest van die komst van Frida bij de familie Van Doorne, van de ziekte en het sterven van Fik, van het eerste intieme gesprek tusschen grootvader en hervonden kleinkind! Ik duizel nog, als ik aan de lectuur van »het

Pleegkind" terug denk. In het begin schikt het nogal, maar dan! Ik moest lachen, toen Fik zoo maar opeens van het tooneel was verdwenen, alsof het zoo maar niets is. En nog gekker is het te lezen een zinnetje als: »En nu leert Frieda langzamerhand de gewichtigste les van haar leven." Vooruit maar weer, nooit te veel woorden vuil maken!

De jonge meisjes, voor wie dit boek geschreven is, zullen zeker spijt hebben, dat ze van zeer belangrijke gebeurtenissen en interessante combinaties niets meer vernemen dan: »Eenige uren later ligt Frieda op de knieën voor den grooten leunstoel van haar grootvader." Of: »Dan gaan ze samen naar beneden, waar de jonge tante haar evenbeeld hartelijk ontvangt." Stel je voor, hier lees je de ontmoeting tusschen een tante, en het weêrgevonden kind van een ongelukkigen, mislukten broeder, een kind, wat slechts door een zeer toevalligen samenloop van omstandigheden bij haar familie terugkomt. Het slot is prachtig! Juffrouw Van Doorne, die tusschen twee haakjes al een héél vervelend, overdreven schepsel is, krijgt, na al haar sloven voor haar pleegkind, nog een duchtigen steek onder water van de jonge kunstenaar: »Grootvader, mag ik bij ù eten, voor u ben ik dezelfde, of ik slaag of niet — ik ben er ù even na om...."

En ze is al haar levensdagen, haar Haagsche levensdagen dan, bij juffrouw Van Doorne aan tafel geweest, is een lieve dochter geworden voor Taco, juffrouw Van Doorne's broer!

De verschrikkelijke hebbelijkheid, om een boek *geheel* in den onvoltooid tegenwoordigen tijd te schrijven, maakt het onleesbaar, en brengt je buiten adem, als je het tòch moet lezen.

De goede plaatjes zijn van J. W. van Oorschot.

NANNIE VAN WEHL.

Vroolijke Vertellingen, door C. Joh. Kieviet — Amersfoort, Valkhoff en Co.

Negen vroolijke vertellingen van den schrijver van Dik Trom vormen samen een tamelijk lijvig, keurig boekdeel. Zeer goed is het geïllustreerd door W. K. de Bruin e.a. Over het algemeen zijn deze vertellingen in waarheid vroolijk. Ik hoor de jeugdige lezers al schaterlachen bij hun lectuur. Daar is de dolle geschiedenis van »De straf van Tom"; daar is het malle circustafereel in »De Witte Poedel." Ik voor mij heb het meest genoten van den »Zaanschen Luilak," een gloeiende beschrijving van den Zaterdag voor Pinksteren, Luilak, te Zaandam. Dat is echt werk; hier klinkt weer de oude toon uit den onvergelykelijken Dik Trom.

In het Afdankertje is de grap wat al te oudbakken — welk kind heeft al niet twee, driemaal van die weggetrokken portemonnaies aan een touwtje gehoord? En een Plezierig Zeereisje wou ik nòg onwaarschijnlijker hebben; dan kon de jeugd het als een sprookje lezen. Nu is het tusschen mal en dwaas — en een kind weet zoo graag, of een geschiedenis »heusch gebeurd is", tenminste »kan zijn", of dat hij het als een fantasie moet beschouwen. De »Wonderlijke Gedaanteverwisseling" is hoogst origineel, en zal wel inslaan bij de jeugd, die zelf de kunst zal gaan nadoen!

»Met ons allen in een sloot" vind ik bepaald smakeloos. Brr! die kerkhof- en lijkenhuisscène voor kinderen!

Maar heel prettig doet de *ernst* aan, die tusschen de vroolijkheden door in deze verhalen is te vinden. Lees maar eens »Een zonderling testament", en zeg me dan eens, of Jan en Annie geen schatten van kinderen zijn,